

Zelená barva v betléměch? Mech

seriál

**PŘÍRODA
VALAŠSKA**

K předvánočnímu času neodmyslitelně patří betlémy. Stavění vánočních jesliček se v našich zemích traduje již od 16. století. Betlémy známe všichni – je tady kolébka, Jezulátko, Panna Marie a svatý Josef. A pak králové, pastýři, ovečky, oslík, volek, ale i zástupy řemeslníků, měšťanů a muzikantů. Všichni se jdou poklonit právě narozenému Spasiteli.

Důležitou a nedílnou součástí betlémů je i mech. Již od léta si betlémáři nosili z lesa mech, do kterého potom své figurky stavěli i zapichovali. Zelená barva mechu nahrazovala trávníky, proto se objevuje podél cestiček nebo na pastvinách, loukách, tedy všude tam, kde se s ním můžeme setkat i v přírodě.

A které druhy mechů v betléměch můžeme nejčastěji potkat? Je to bělomech sivý (*Leucobryum glaucum*). V ČR široce rozšířený druh po celém území, vyhledává se pouze vápnatému podloží a neroste v nejvyšších polohách. Chcete-li jej nasbírat, vydejte se nejlépe do suššího

smrkového lesa, kde roste na kyselé, chudé lesní půdě. Je velmi dekorativní, vytváří kompaktní polštáře, které se ani po vyschnutí nerozpadají a také si zachovají krásnou šedo zelenou

barvu. Dalším hojným druhem, který můžeme vidět i na malých betléměch, které jsou v prodeji, je mech rokyt cypřišovitý (*Hypnum cupressiforme*). Je to náš nejhojnější lesní mech, který vytváří rozsáhlé koberce jak na lesní půdě, tak i na povrchu

skal nebo na pařezech či ležících kmenech stromů. Ve velkých betléměch je k vidění i další velmi hojný lesní druh ploník ztenčený (*Polytrichum formosum*), který vytváří velké, ale

rozvolněnější polštáře, které se snáz než u bělomechu rozpadají.

Pokud si chcete různé betlémy prohlédnout a nebo se chcete dozvědět, jak adventní čas trávili naši předkové, přijďte se podívat na výstavu betlémů, která je k vidění každodenně mimo pondělí v Muzeu regionu Valašsko v zámku Kinských ve Valašském Meziříčí.

**Autor: Jana Tkáčiková, botanik,
Muzeum regionu Valašsko,
Valašské Meziříčí**

*Obr. Malý betlém doplněný
mechem rokyt cypřišovitý
(*Hypnum cupressiforme*).*